

**بررسی تطبیقی حقوق اتباع بیگانه در جمهوری اسلامی
ایران و ایالات متحده آمریکا**

www.ketab.ir

مؤلف: امیر برابری

سرشناسه	:	برابری، امیر، ۱۳۶۲ - ، گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور	:	بررسی تطبیقی حقوق اتباع بیگانه در جمهوری اسلامی ایران و ایالات متحده آمریکا/ گردآورنده امیر برابری.
مشخصات نشر	:	تهران: شاپرک سرخ، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۱۱۹ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۴۶۳-۲۵۴-۶
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
موضوع	:	خارجیان -- ایران -- حقوق مدنی
موضوع	:	ts -- Iran Aliens -- Civil rig
موضوع	:	خارجیان -- ایالات متحده -- حقوق مدنی
موضوع	:	Aliens -- Civil rights -- United States
موضوع	:	حقوق تطبیقی
موضوع	:	Comparative law
رده بندی کنگره	:	KMH۳۰۲۵/ب۴۳ ۱۳۹۸
رده بندی دیویی	:	۵۵۰/۸۲/۳۲۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۶۶۸۸۲۵

عنوان: بررسی تطبیقی حقوق اتباع بیگانه در جمهوری اسلامی ایران و ایالات متحده آمریکا

مؤلف: امیر برابری

نوبت چاپ: اول بهار ۱۳۹۸

ناشر: شاپرک سرخ

چاپ و صحافی: شاپرک

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

شماره شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۶۳-۲۵۴-۶

انتشارات شاپرک سرخ

تهران، میدان انقلاب اسلامی، ابتدای خیابان آزادی، کوچه شهید جنتی، پلاک ۲۴

واحد ۱

۰۹۱۲-۲۱۴۴۶۰۰

۰۲۱-۶۶۹۳۳۷۴۶

www.shaparac.com

کلیه حقوق مادی و معنوی اثر متعلق به نویسنده بود و هرگونه تکثیر و کپی برداری از این کتاب غیر قانونی میباشد و پیگرد قانونی خواهد داشت

۹	مقدمه
---	-------

۱۶	فصل اول: مفاهیم مقدماتی
----	-------------------------

۱۶	مبحث اول: مفاهیم مقدماتی
----	--------------------------

۱۶	گفتار اول: تابعیت
----	-------------------

۱۷	گفتار دوم: ماهیت تابعیت
----	-------------------------

۱۸	گفتار سوم: انواع تابعیت
----	-------------------------

۱۸	بند اول: تابعیت اصلی
----	----------------------

۲۳	بند دوم: تابعیت استثنایی
----	--------------------------

۲۵	گفتار چهارم: اصل تابعیت
----	-------------------------

۲۷	مبحث دوم: تاریخچه قوانین تابعیت
----	---------------------------------

۲۸	گفتار اول: کنوانسیونهای مرتبط با حاکمیت بشر
----	---

۲۹	گفتار دوم: کنوانسیون مرتبط با پناهندگان
----	---

۳۵	گفتار سوم: قوانین داخلی تابعیت در ایران و آمریکا
----	--

۳۵	بند اول: قوانین داخلی تابعیت در ایران
----	---------------------------------------

۳۸	بند دوم: قوانین داخلی تابعیت در آمریکا
----	--

۴۴	فصل دوم: حقوق اتباع بیگانه در ایران
----	-------------------------------------

۴۴	مبحث اول: قوانین ایران در زمینه حقوق پناهندگان
----	--

۴۴	گفتار اول: کمیساریای عالی ملل متحد برای پناهندگان (UNHCR)
----	---

۵۰	گفتار دوم: سازمان بین المللی مهاجرت
----	-------------------------------------

۵۲	مبحث دوم: حقوق اتباع بیگانه
----	-----------------------------

۵۲	گفتار اول: سرمایه گذاری اتباع بیگانه
----	--------------------------------------

۵۳	بند اول) انواع سرمایه گذاری خارجی
۵۴	بند دوم) انگیزه سرمایه گذاری خارجی
۵۴	بند سوم) بیگانه در قوانین ایران
۶۴	بند چهارم) وضعیت اشخاص حقیقی بیگانه در حقوق ایران
۶۵	گفتار دوم: مالکیت اموال اتباع بیگانه
۶۸	گفتار سوم: ابعاد حقوقی ازدواج با اتباع بیگانه
۷۹	بند اول) ازدواج زن خارجی با مرد ایرانی
۷۹	بند دوم) ازدواج زن ایرانی با مرد خارجی
۸۰	گفتار چهارم: حق فعالیت های اقتصادی
۸۵	بند اول - قانون جلب و حمایت سرمایه های خارجی
۸۷	بند دوم) - قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی

فصل اول: حقوق اتباع بیگانه در امپریکا

۹۰	گفتار اول: قانون اساسی در رابطه با اتباع بیگانه
۹۴	گفتار دوم: آزادی بیان، حق و حقوق برابر
۹۵	بند اول - حقوق مقیم های دائم (دارندگان گرین کارت)
۹۵	بند دوم - حقوق اقامت دائم
۹۷	گفتار سوم: حقوق شهروندی برای اتباع بیگانه
۱۰۱	گفتار چهارم: اجازه فعالیت های شغلی برای اتباع خارجی
۱۰۳	گفتار پنجم: اجازه فعالیت های مالی و بانکی برای اتباع خارجی
۱۰۶	گفتار ششم: تأثیر وقایع سیاسی اخیر بر روی قوانین و حقوق اتباع خارجی

فصل دوم: نتیجه گیری

۱۰۹	گفتار اول: نتیجه گیری
۱۰۹	بند اول: گذری در مبحث اتباع بیگانه
۱۱۰	بند دوم: مقایسه حقوق اتباع بیگانه در ایران و آمریکا

منابع و مآخذ

گسترش روابط بین الملل موجب شده است تا افراد در سرزمین خود محصور نبوده و به انگیزه‌های متفاوتی از قبیل جهانگردی، تحصیل علم، تفریح و ... با ممالک دیگر ارتباط داشته باشند. توسعه روزافزون روابط میان ملل و اشخاص با همدیگر، نیاز جامعه بین الملل را به وضع قواعد و مقرراتی برای تنظیم این روابط بیش از پیش آشکار می‌سازد. در دنیای معاصر ارتباط بین دولت‌ها به گونه‌ای گسترش یافته است که برای هیچ ملتی امکان‌پذیر نمی‌باشد تا در چهارچوب مسیرهای مرزینی خود محصور مانده و صرفاً به روابط داخلی بسنده نماید، این-جاست که در روابط بین افراد در تمام کشورها، پدیده‌ای به نام مرز سیاسی یا طبیعی مطرح می‌شود. قوانین و مقرراتی که در مرزهای داخلی یک کشور تصویب می‌شود، در صحنه بین‌المللی به اندازه کافی راه‌گشا نمی‌باشد. برخوردهایی که قانونگذاران در ارتباط با اتباع خود و دیگر کشورها دارند، در واقع تعارض قوانین را دامن می‌زند. بدیهی است که قوانین و مقررات می‌بایستی به نحوی تنظیم گردد که حقوق همگی به گونه‌ای منطقی تضمین گردد.

احوال شخصیه از مباحث مهم حقوق بین‌الملل خصوصی است و قطعاً تحت تأثیر تابعیت اشخاص می‌باشد و در این زمینه قوانین تابعیت کشورهایی مختلف معمولاً متفاوت می‌باشد. نتیجه قهری تأثیر تابعیت در احوال شخصیه، پدید آمدن تعارض چند قانون ملی، در مورد ازدواج و طلاق، معلول تعارض در روابط شخصی و خانوادگی است. هنگامی که دادگاه‌های یک کشور با یک رابطه حقوقی که در آن یک عنصر خارجی مدخلیت دارد مواجه می‌شوند، بحث تعارض قوانین پیش می‌آید و

این وظیفه دادگاه است که باید با توجه به قوانین مطرح و مربوط معلوم کند که بر آن رابطه کدام مقررات حاکم می‌باشد و در این میان دو عنوان تابعیت و حقوق بین‌الملل خصوصی، مجموعه‌ای از قواعد حقوق ملی هستند که برای اعمال و پاسخگویی به روابط حقوقی دارای عنصر خارجی، وضع و ایجاد گردیده‌اند.

البته نباید تصور کرد که حقوق بین‌الملل خصوصی فقط ناظر به روابط افرادی است که دارای تابعیت‌های مختلف باشند، این حقوق، حقوق خاص بیگانگان نیست، چه بسا که ممکن است روابط اتباع داخله نیز به علت دخالت یک عامل خارجی مشمول حقوق بین‌الملل خصوصی باشد، گاهی نیز دخالت چند عنصر خارجی در یک مسأله مربوط به حقوق بین‌الملل خصوصی موجب پیچیدگی آن می‌شود. لازم به ذکر است حقوق بین‌الملل خصوصی دارای ضمانات اجرایی موثر است چرا که هر کشور در این زمینه دارای سیستم مخصوص خود بوده و مقررات هر کشور در این زمینه مانند مقررات راجع به حقوق دانی لازم‌الاجرا است.

کتاب حاضر به بررسی قواعد حقوقی در جمهوری اسلامی ایران و ایالات متحده آمریکا نسبت به اقامتگاه، تابعیت و تعاریف مختلفی که در این خصوص ارائه شده و مقررات قانونی که در این زمینه لحاظ نموده‌اند می‌پردازد. ضمن بررسی تطبیقی نسبت به موضوع، تابعیت و اقامتگاه را به عنوان عامل دیربخت در شناسایی راجع به احوال شخصیه مطرح نموده و نشان داده است هر کدام از این مضامین چگونه در کشور ما و ایالات متحده آمریکا دارای اهمیت بوده و در احوال شخصیه مورد امان نظر واقع می‌شود. همچنین نشان می‌دهد در این خصوص چه راهکارها و قوانینی را مدنظر قرار داده و در صلاحیت محاکم خود پیش‌بینی کرده‌اند.

همواره حفظ و صیانت از مرزها، ایجاد استقلال و مراقبت از تمامیت ارضی کشورها از جمله مهم‌ترین وظایف دولت‌ها به شمار می‌رفته است. به این منظور دولت‌ها قوانینی را چه برای اتباع خود و چه برای اتباع بیگانه قائل شده‌اند. ورود، خروج و اقامت اتباع بیگانه از جمله مسائلی است که با امور سیاسی و امنیت رابطه اساسی دارد. معمولاً در هر کشوری، در حقوق بین الملل خصوصی یک سری از قوانین و مقررات تعیین شده که مربوط به حقوق اتباع بیگانه می‌گردد.^۱ گرچه تمام کشورها قوانینی را برای آسایش اتباع بیگانه اختصاص داده‌اند اما مجبور به پذیرش اتباع بیگانه در داخل قلمرو خود نیستند، در صورت پذیرش می‌بایستی حداقل حقوق یک تبعه را با در نظر گرفتن مقتضیات داخلی و قوانین بین المللی رعایت کنند. در حقوق بین الملل، در مورد اتباع بیگانه آمده است که اتباع بیگانه از کلیه حقوق مدنی متمتع می‌شوند، اگر در مواردی که قانون استثنا کرده باشد و همین طور برخورداری از حقوق خصوصی که رای دایمه زندگی تبعه بیگانه ضروری است.

در کشور ایران هم مانند دیگر کشورها قوانینی در زمینه حقوق اتباع بیگانه در قانون مدنی کشور آمده است و این نشان دهنده برخورداری اتباع بیگانه از امنیت و آرامش در داخل کشور ایران می‌باشد. به طور مثال طی تشریحات، اتباع بیگانه همانند اتباع داخلی در صورت لزوم حق مراجعه به مراجع قضایی را دارند و در این مورد چه در موضوعات مدنی و چه موضوعات کیفری، به درخواست یا دادخواست یا شکایت آنها رسیدگی می‌گردد.^۲

^۱ توسلی نایینی، منوچهر، (۱۳۸۴)، "تبعات ورود و اقامت اتباع بیگانه در ایران" جلد یکم، شماره اول، ص ۴۷.

^۲ ابراهیمی، نصرالله (۱۳۸۳)، "حقوق بین الملل خصوصی"، نشر سمت، تهران، ص ۵۴.